Autoria

Coordinació i joc: Enric Ramiro Roca
Documentació: Sergi Selma Castell
Fotografies: Els autors i les institucions respectives.
Mapes: Elaboració pròpia sobre representació mapamundi de Peters.
Correcció lingüística: Servei de Terminologia Lingüística de la Universitat Jaume I de Castelló.
Traducció a l'anglés: Gemma Oliver
Més informació: enricramiroroca@gmail.com

Inspirat en el joc "La mansió embruixada" de David Copperfield.

Edita: Babilonia. Asociación Cultural.
I.S.B.N. 978-84-944915-3-5
Dipòsit legal:V-584-2016

T’HI ANIMES A CELEBRAR-HO?

Enric Ramiro Roca
Sergi Selma Castell

Pròleg

El joc, en aquest cas basat en la celebració de les festes en diferents cultures del món, crida a la tolerància, l'obertura i la solidaritat amb els altres, sense prejudicis. Forma part de l'educació per a la vida, perquè no hi ha pobles sense cultura ni cultures sense pobles. Les cultures són diferents, però iguals. Cal evitar caure en el que Amin Maalouf anomena les «identitats assassines» a favor del mestissatge cultural, mitjançant la barreja dels valors propis i els adquirits, i s'entén per cultura el conjunt dels coneixements heretats i transmesos, a més de les experiències viscudes que permeten crear una identitat. És a dir, la preparació a la tolerància i al multiculturalisme, millor dit l'interculturalisme, ja que no només es tracta de tolerar els altres, sinó de conviure-hi amb ells. Obrir-se als altres no per a perdre les arrels, sinó per a enriquir-se mitjançant el diàleg permanent. És el que Louis Dumont expressa quan fa veure que «comprendre als altres és condició necessària per a comprendre la societat mateixa en què vivim» (en *Homo aequalis. Génesis y apogeo de la ideología económica*, Taurus, Madrid).

Així doncs, cal considerar els costums i la manera de viure de cadascú com a part integrant de la seua cultura, junt amb les tradicions i les pràctiques de la comunitat a la qual pertany. És a dir, evitar tancar-se en l'ego i la sobrevaloració de l'amor propi o de l'etnocentrisme i, alhora, qüestionar-se les barreres que poden crear-se entre el saber, la política i la societat, que no poden considerar-se esferes diferents. No hi ha fronteres entre aquests àmbits, ja que s'interconnecten i es nodreixen mútuament. Cal evitar que els sabers i les pràctiques establisquen una ruptura amb la societat, o en siguen aliens, o es reduïsquen a una sola característica. D'ací la necessitat d'una educació intercultural, i de no discriminar ni ser discriminat per causa del naixement, nacionalitat, edat, sexe, ètnia, color, origen social, idioma, religió, filiació, opinions polítiques, situació econòmica, orientació sexual, estat de salut, diversitat cultural, ni per cap altra causa.

El joc et porta davant unes dificultats a les quals has de donar respostes i, per tant, et porta a la superació i a l'autorealització. La virtut dels jocs és que

eduquen per a la vida i la solidaritat, per a la interdependència social i en la necessitat d'escoltar els altres. Allunyar-se de les lògiques materialistes i assumir els seus senyals d'identitat, conciliats amb els dels altres i de les altres.

L'objectiu del joc és treure de cada persona el que ja té dins des del seu naixement i posar-lo de manifest: realitzar-se a si mateix i al màxim, en solidaritat amb els altres, en el marc de l'existència social activa. Amb el joc, per exemple, el xiquet o la xiqueta desenvolupa i conrea les capacitats que els coneixements dels llibres de text no li permeten d'adquirir. Es tracta de crear i de recrear l'existència pròpia, la qual cosa afavoreix desenvolupar relacions personals menys deshumanitzants i profundament socialitzades. És a dir, el desenvolupament i l'aposta pel panhumanisme, el qual existeix en totes les cultures: el respecte a la vida humana, a la llibertat individual i a la col·lectiva com a afirmació de la justícia i de l'ajuda mútua.

En el sentit més ampli, el joc prepara a tenir el control sobre si mateix, a dominar els impulsos, a acceptar la derrota i a apreciar els altres, les seues qualitats i les seues capacitats. Permet la millora personal per a una competència sana amb els altres. A través dels jocs es transmeten els coneixements fonamentals per a descobrir-se a si mateix i als altres, desenvolupar la capacitat de tolerància i d'acceptació de les limitacions pròpies i els mèrits dels altres, als qui no s'ha de considerar com a enemics, sinó rivals. És en aquest context que entra la filosofia sud-africana de l'Ubuntu (substantiu orignari de*mtu* o *ntu* —ésser humà— per a dir humanitat), amb l'objectiu d'aniquilar totes les formes d'exclusió inventades.

En definitiva, els jocs amb fotografies de les festes en diferents cultures permeten els xiquets i les xiquetes prendre consciència del que pensen, senten i viuen, i desenvolupar actituds creatives; és a dir, humanitzadores i solidàries. L'objectiu és conciliar l'autovaloració i la transformació del seu entorn, per a un món més humanitzat basat en l'autoestima, l'afirmació positiva i la tolerància, el respecte i solidaritat amb els altres.

Mbuyi Kabunda Badi. Professor i membre de l'IIDH d'Estrasburg, i professor i membre del Grup d'Estudis Africans (GEA)

Nota biogràfica del prologuista

La vida de Mbuyi Kabunda Badi ha estat dedicada completament i intensa, en els trenta últims anys, a la docència, a la investigació i a la col·laboració amb els moviments socials, ha dirigit, durant deu anys, entre la segona meitat dels anys 90 i la primera de 2000, l'ONG Sodepaz/Sodepau.

Va ser mestre d'escola, professor d'Història Contemporània i d'Actualitat de batxillerat (Institut Tècnic Don Bosco de Lubumbashi) i professor universitari, tant al seu país d'origen, la República del Congo, com a Europa i, en particular, a l'Estat espanyol.

Destaca pel seu compromís total amb els moviments socials i la societat civil, sobretot pel que fa a l'educació en valors, l'educació per al desenvolupament, i en els drets humans. Ho il·lustra una multitud de publicacions i conferències sobre aquests temes i, en particular, sobre la cooperació internacional al desenvolupament, la cooperació Sud-Sud, sobre la situació d'Àfrica en la globalització, les migracions internes i externes africanes. Proposa alternatives innovadores a favor de la desconstrucció de conceptes en aquests àmbits, i vincula en tot moment l'àmbit local amb el global, aposta per la promoció dels sabers domèstics, fa classes de postgrau a diverses universitats africanes, llatinoamericanes i espanyoles. S'ha convertit en un «missioner de l'africanisme» i del «mestissatge cultural».

Mbuyi Kabunda és professor i membre de l'IIDH d'Estrasburg, i professor i membre del Grup d'Estudis Africans (GEA) de la Universitat Autònoma de Madrid, Departament de Ciència Política i Relacions Internacionals, Facultat de Dret.

Nota biogràfica dels autors

Enric Ramiro Roca nascut al Cabanyal-València fa un grapat d'anys, se sent part de la Ribera i d'Algemesí que el considera el seu poble. És mestre, llicenciat, doctor i màster, però sobretot un enamorat de l'educació, la didàctica i el treball cooperatiu. Sempre ha treballat per la renovació pedagògica. Ha col·laborat en més de 150 llibres, escrit uns 400 articles i participat en unes 800 activitats formatives.

En l'actualitat treballa de professor de Didàctica de les Ciències Socials al Departament d'Educació de la Universitat Jaume I de Castelló. I creu en els reis... mags.

Sergi Selma Castell és natural de Castelló de la Plana, al nord del seu País Valencià. Treballa en la gestió, en fer valdre i difondre el patrimoni cultural.

És professor de Didàctica de les Ciències Socials al Departament d'Educació de la Universitat Jaume I de Castelló, on s'esforça per transmetre els valors que té l'educació patrimonial a futures mestres i futurs mestres d'educació primària.

Coneixedor de la importància del patrimoni local, de les festes i les tradicions, s'interessa per fórmules didàctiques que ajuden a visualitzar un món multicultural.

Selecció d'imatges

Objectiu

Conèixer algunes de les festes del planeta i les regles per a la combinació dels nombres positius i negatius.

Material

Nou targetes amb fotografies de festes del planeta amb indicació del seu nom i país, i una fotografia que cause sorpresa (situada darrere la targeta que ocupa la posició 7).

Procediment

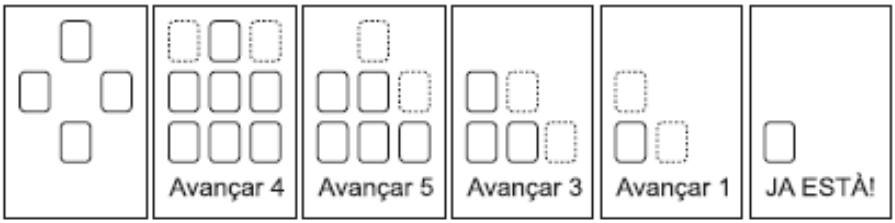

Figura 1. Posició de les nou targetes i procediment d'actuació en el procés.

1. Elecció de la imatge

2. Començament del joc

Tots arribaran a la fotografia puntejada i darrere estarà la sorpresa. L'elecció d'unes o altres fotografies no varia el joc.

Instruccions

Col·loca les fotografies 2, 4, 6 i 8 en el lloc corresponent i fes els següents passos:

1. Cada persona pot triar una d'aquestes fotografies i l'ha de pensar de manera intensa.
2. El matemag completa el quadre amb la resta de fotografies (1, 3, 5, 7 i 9) per a «complicar-ho més» (figura 1).
3. El matemag explica que, des d'ara, tots ballaran amb la mirada, segons les seues indicacions i canviaran de targeta a partir del número que especifique. Es pot anar cap a la dreta, esquerra, dalt i baix de la fotografia que han triat (fins i tot repetint figura en anar-hi o tornar-hi), però mai en diagonal i mai han de comptar la il·lustració on estan.

4. Primer han de comptar quatre llocs. El matemag retirarà les figures 1 i 3.
5. Ara hauran de comptar cinc llocs. El matemag retirarà les figures 2 i 6.
6. Ara hauran de comptar tres llocs. El matemag retirarà les figures 5 i 9.
7. Ara hauran de comptar un lloc. El matemag retirarà les figures 4 i 8, per tant...
8. Tots aquells i aquelles que ho hagen fet bé, s'hauran quedat en la figura 7.
Posteriorment es gira aquesta imatge i apareixerà la fotografia sorpresa d'un autor vestit d'aquest joc per a l'ocasió: Enric Ramiro (figura 2).

Instrucciones

Coloca las fotografías 2, 4, 6 y 8 en su lugar correspondiente y da los siguientes pasos:
1. Cada persona que elija una de esas fotografías y que la piense de forma intensa.
2. El matemago completa el cuadro con el resto de fotografías (1, 3, 5, 7 y 9) para «complicarlo más» (figura 1).
3. El matemago explica que a partir de ahora todos bailarán con la mirada, según sus indicaciones y cambiarán de tarjeta a partir del número que se especifique. Se puede ir hacia la derecha, izquierda, arriba y bajo de la fotografía que han elegido (incluso repitiendo figura al ir o volver), pero nunca en diagonal y nunca deberán contar la ilustración donde están.
4. En primer lugar deben contar cuatro lugares. El matemago retirará las figuras 1 y 3.
5. Ahora deberán contar cinco lugares. El matemago retirará las figuras 2 y 6.
6. Ahora deberán contar tres lugares. El matemago retirará las figuras 5 y 9.
7. Ahora deberán contar un lugar. El matemago retirará las figuras 4 y 8,
8. Todos aquellos y aquellas que lo hayan hecho bien, se habrán quedado en la figura 7.
Posteriormente se gira Aquesta imagen y aparecerá la fotografía sorpresa de un autor de aquest juego vestido para la ocasión: Enric Ramiro (figura 2).

Instructions

Set on the table or blackboard, five celebrations placed on numbers 2, 4, 6 and 8 of the imaginary square.

1. Each participant thinks on a photography .
2. After that, fill in the gaps with other photographies that would take the places 1, 3, 5, 7 and 9 (figure 1)
3. From the image you have selected previously, keeping it secret, move the image according to the instructions in the horizontal or vertical, never crossed.
4. Count 4 places. Eliminate photographies 1 and 3
5. Count 5 places. Eliminate photographies 2 and 6
6. Count 3 places. Eliminate photographies 5 and 9
7. Count 1 places. Eliminate photographies 4 and 8
8. All of them are in the photography 7. Which could be placed behind another photography and when turned up-side the surprise will show: Enric Ramiro (figure 2).

Figura 2. Foto sorpresa. Elaboració pròpia

Explicació matemàtica

El joc està basat en la paritat. Així, al principi, tots els espectadors han triat un personatge que està situat en nombre parell (2, 4, 6, 8) i en comptar un nombre parell, el resultat serà parell. Per tant, és impossible que hi haja alguna persona en la posició 1 i 3, de manera que eliminarem aquestes dues imatges.

En el segon moviment, cal partir d'un nombre parell i cal comptar-hi cinc, senar. Per tant, el resultat sempre serà senar (parell més senar, sempre és senar) i podem eliminar les targetes situades en els llocs 2 i 6.

Seguidament comptem tres i com estem en imparell, ens donarà una situació de parell, de manera que podem llevar les fotografies dels llocs 5 i 9.

En el quart moviment partim d'una situació de lloc parell i si ens hem de moure de posició, inevitablement haurem d'anar totes i tots a la posició 7 on ens espera per la part de darrere la fotografia sorpresa d'un dels autors de la comunicació vestit per a l'ocasió (fig. 2)

Imatges-continguts

FESTES I TRADICIONS

Carnaval (Brasil)
Sham en-Nisim (Egipte)
Holi (Índia)
Mibu no Hana Taue (Japó)
Sanké mon (Mali)
Dia dels Morts (Mèxic)
Tapati Rapa Nui (Xile)
Festa de l'Any Nou (Xina)
N'cwala (Zàmbia)

Carnaval (Brasil)

El Carnaval és una festa anual, però la data de celebració no és fixa i oscil·la perquè està en funció de la Pasqua catòlica. De fet, el final de la festa coincideix amb l'inici de la Quaresma. Tot i aquest vessant o influència religiosa, els orígens de la festa són europeus. La celebració fou introduïda després de la conquesta del continent i consistia en una mena de joc en què les persones es llençaven aigua unes a altres per a purificar el seu cos. La festa era coneguda amb la denominació *entrudo* (entrada, en portuguès).

La celebració no és igual i presenta diferències a tot el territori brasiler, com també hi ha diferències amb la resta dels països de l'entorn sud-americà. Les principals celebracions es fan a Rio de Janeiro o a São Paulo.

A finals del segle XIX es van introduir les *cordões* (llaços o cordades), que consistien en grups o colles de persones que anaven pels carrers ballant i tocant música.

Es pot dir que foren els precedents de les actuals i modernes escoles de samba. Algunes d'aquestes colles també es denominen *blocos* (blocs) i estan formats per gent que es disfressa d'acord amb unes temàtiques determinades i celebra el carnaval de manera diferent. En aquest sentit, les escoles de samba actuals i els blocs són veritables organitzacions que ocupen barris sencers de les ciutats, i que treballen al llarg de tot l'any amb l'objectiu centrat a preparar la desfilada de carnaval.

Ricardo Moraes
http://www.ibtimes.co.uk/rio-carnival-2013-final-day-samba-pictures-434783slideshow/344213

***Sham en-Nisim* (Egipte)**

El *Sham en-Nisim* és una festa que se celebra a Egipte des dels temps faraònics, ara fa ja més de 4.500 anys. Es tracta d'una celebració que assenyala el començament de la primavera, un moment astronòmic com l'equinocci en què el dia i la nit tenen la mateixa durada i, per tant, marcaven el començament de la creació. Era gairebé un ritual per a proveir la fertilitat de les terres.

El nom deriva de l'expressió *shamo*, amb la qual es denominava la temporada de la collita a l'antic Egipte. Posteriorment amb la cristianització i la islamització que es produí a la zona, per l'església ortodoxa copta primer i la conquesta islàmica després, la celebració passà a anomenar-se com es coneix actualment: *Sham en-Nisim*, que ve a significar «respirar o olorar l'aire, la brisa». En aquest cas la primera de la primavera, de la qual es pensa que té efectes beneficiosos.

Actualment la festa se celebra el primer dilluns després de la Pasqua copta, tot i no tenir cap connotació religiosa. La data, per tant, no és fixa perquè va lligada al calendari lunar.

A l'antic Egipte, la gent oferia aquest dia peix salat, lletugues i cebes als seus déus. I, avui en dia, la jornada comença ben d'hora amb la preparació de menjars tradicionals fets amb aquests productes, i també altres com els fesols, els quals es consumiran després en companyia de la família al camp, als parcs i jardins, o a la vora del riu Nil i navegant en falutxos.

Un aliment imprescindible durant la celebració són els ous bullits, que es preparen i decoren amb colors i desitjos escrits la vespra de la festa. Els ous,

que es consideren un símbol de la vida ja esmentat a l'antic Egipte faraònic, es posen en cistelles de palma, es pengen d'arbres o al sostre de les cases perquè es complisquen els desitjos en arribar la matinada.

Asmaa Waguih
http://pictures.reuters.com/archive/GM1E96R13T801.html

***Holi* (Índia)**

Holi o holli, també anomenat el Festival dels Colors, és una festivitat primaveral celebrada per hindús, sikhs i altres. Es pot trobar principalment a l'Índia, Nepal, Sri Lanka, i països amb una important població d'indis, com Surinam, Guyana, Sud-àfrica, Trinitat i Tobago, Regne Unit, Estats Units, Maurici, i Fiji. L'origen de la il·luminació tradicional de Holi és atribuït a les fogates per a cremar bruixes (com Joliká, Jolaka i Putaná, que van ser ajusticiades acusades de matar xiquets). El Festival dels Colors se celebra a tot arreu del país. Aquest dia la gent es vesteix amb robes de color blanc, que s'usa per a tenyir-se i jugar en públic.

Segons la mitologia vixnuïta, Jirania Kashipú era el rei de dimonis. Gràcies a les intenses austeritats que havia realitzat, el déu Brahmā li havia concedit una benedicció: no podia ser mort durant el dia o la nit; dins o fora d'una casa, a la terra o al cel; ni per un home ni un animal; ni per *astra* (arma) ni *shastra* (oracions de les escriptures sagrades). Llavors es va convertir en un rei arrogant, i va atacar els cels i la Terra. Va exigir que les persones deixaren d'adorar els déus i en comptes d'això l'adoraren a ell.

Prajlad (un dels fills de Jirania Kashipú) era devot de senyor Vixnu i, malgrat les amenaces de Jirania Kashipú, va continuar oferint resos a Vixnu. El van enverinar, però en la seua boca el verí es va convertir en nèctar. Va ser xafat per elefants, però va eixir il·lès. El van posar a una cambra amb serps verinoses i va sobreviure. Tots els intents de Jirania Kashipú de matar el seu fill van fallar.

Finalment va ordenar que Prajlad es posara en una pira a la falda de la seua germana, Joliká, qui no podia morir pel foc en virtut d'un mantó màgic. Prajlad va acceptar l'ordre, i va continuar recitant els noms de Vixnu. Quan es va encendre el foc, el mantó es va elevar, va desprotegir Joliká, qui llavors va morir cremada, mentre Prajlad va sobreviure, gràcies al mantó el va cobrir. L'incendi de Joliká se celebra com Holi.

Una llegenda diu que el xiquet Krixna es va queixar a sa mare pel contrast entre el seu color fosc i el color daurat del cutis de la seua núvia Radha. La mare de Krixna va decidir enfosquir-li la pell amb tintures.

Poras Chaudhary http://iso10blog.weebly.com/siate-creativi---piccoli-passi-per-aumentare-la-vostra-creativitagrave.html

***Mibu no Hana Taue* (Japó)**

El *Mibu no Hana Taue* és un ritual de caràcter agrícola que practiquen les comunitats de Mibu i Kawahigashi, a la ciutat de Kitahiroshima, situada a la prefectura d'Hiroshima, al Japó. La finalitat d'aquesta celebració és honrar la deïtat de l'arròs perquè afavorisca una collita abundant.

La celebració i el ritual té lloc tots els anys, cada primer diumenge de juny, en el moment en el qual finalitza el trasplantament de l'arròs als camps de cultiu, i il·lustra i representa precisament les dues etapes claus del cicle de l'arròs: la plantació i el trasplantament.

La població camperola porta al santuari de Mibu els animals de tir engalanats profusament, amb collars, estris i tot tipus d'ornaments molt vistosos. Un ancià, que porta una vara sagrada a les mans, condueix els bous cap a un camp d'arròs, reservat per a celebrar-hi el ritual.

Una vegada que els animals han llaurat el camp, dones vestides amb una indumentària de colors col·loquen el planter de l'arròs en una caixa, alhora que s'interpreta una cançó sota la direcció d'una persona anciana. Posteriorment s'aplana el terra de l'arrossar amb un instrument anomenat *eburi*, que es considera que conté la deïtat dels arrossars.

Després, les dones trasplanten les plantes d'arròs, una per una, caminant cap enrere, com és habitual, mentre que qui fa servir l'*eburi* i qui porta els planters les acompanyen al davant, tot preparant l'arrossar. Tot aquest procés es fa sempre mentre s'interpreten una sèrie de cants rituals, els quals s'acompanyen de tambors, flautes i gongs menuts.

Una vegada s'acaba el trasplantament ritual, l'*eburi* es col·loca cap per avall dins de l'aigua, amb tres feixos de plantes d'arròs. La transmissió d'aquest ritual l'efectuen les persones més ancianes que coneixen els cants i les músiques de la plantació de l'arròs i mantenen una execució correcta del ritual.

Kitahiroshima-cho
http://www.unesco.org/culture/ich/RL/00411

***Sanké mon* (Mali)**

El *Sanké mon* és un ritual de pesca col·lectiva que se celebra a la ciutat de San, a la regió de Segu, a Mali. La celebració d'aquest ritual, que commemora la fundació de la ciutat, es fa sempre el segon dijous del setè més lunar, segons el seu calendari. Les festes comencen amb les ofrenes que els veïns fan als esperits que habiten la llacuna de Sanké.

Tot seguit es realitza una pesca col·lectiva amb xarxes de malles grosses i fines, que dura gairebé 15 hores seguides. Després, a la plaça de la població, es concentra tot un seguit de dansaires *buwa* de la població de San i d'altres pobles dels voltants.

Els dansaires van vestits amb atifells tradicionals, porten barrets adornats de cauris i plomes i, al so de diferents tipus de tambors, executen una dansa amb màscares, la qual segueix una coreografia específica.

El *Sanké mon* assenyala el començament de l'estació de pluges i, des del punt de vista de la cultura local, recupera les expressions artístiques tradicionals, i també els coneixements i les pràctiques vinculades a la pesca i als recursos hídrics de la zona, situada a una zona del curs alt del riu Níger.

La celebració permet reforçar tota una sèrie de valors col·lectius com la cohesió social, la solidaritat i la pau entre les diferents comunitats locals de la regió.

Direction nationale du patrimoine culturel. Ministère de la culture de Mali.
http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00011&USL=00289

***Dia dels Morts* (Mèxic)**

El *Dia dels Morts* és una celebració mexicana que té un origen prehispànic, i vol honrar els difunts cada 2 de novembre, coincidint amb la celebració catòlica del Dia de Tots Sants. L'origen es remunta a celebracions de les ètnies mexica, maia, purépetxa i totonaca.

Els rituals que celebren la vida dels ancestres es fan en aquestes cultures des de fa més de tres mil anys, i abans de la conquesta espanyola era comuna la pràctica de conservar els cranis per a mostrar-los durant els rituals que simbolitzaven la mort i el renaixement.

La festivitat que ara ha esdevingut el *Dia dels Morts* es feia el novè mes del calendari solar mexicà, és a dir, prop de l'inici del mes d'agost i les celebracions duraven tot un mes. La cristianització ha canviat la data i la durada de la festa. Les celebracions eren presidides per la deessa Mictecacihuatl, coneguda com la «Dama de la Mort» (i actualment relacionada amb la *calavera garbancera*, coneguda com la «Catrina»), esposa de Mictlantecuhtli, senyor de la terra dels morts. Les festes es dedicaven a les criatures i als parents morts.

La festa és una de les representacions més rellevants del patrimoni viu mexicà i una de les expressions culturals més antigues i de major força entre les comunitats indígenes del país. La celebració festeja la memòria dels difunts i s'acompanya d'elements simbòlics, com ara la visita a cementeris i la realització d'ofrenes molt treballades i acolorides, ja siga amb flors naturals, com el cempaxóchitl (tagetes), o amb paper picat amb el qual es retallen figures d'esquelets.

També són característics alguns dolços molt peculiars. Les calaveres de sucre tenen forma de crani, algunes porten inclús el nom dels difunts al front, i són consumides pels parents i amics. Un altre és el pa de mort, que es presenta en figures diferents, amb forma de crani o d'os, i que es cobreix de sucre.

Veux.com.mx
http://yeux.com/ColumnaUniversitaria/dia-de-muertos-tradicion

**** Tapati Rapa Nui* (Xile)**

Rapa Nui és la denominació d'una ètnia que habita l'illa de Pasqua i que té l'origen en els primers pobladors originaris de la Polinèsia. La societat rapanui s'organitza en diferents tribus que ocupen de manera majoritària les zones interiors de l'illa, on es troben les àrees de cultiu. Al litoral es van establir els centres religiosos i cerimonials on s'adoraven els ancestres gairebé deïficats i representats pels moais, escultures tallades en pedra d'una grandària desproporcionada.

La festivitat del *tapati*, que significa setmana, està dedicada exclusivament a les tradicions d'aquesta enigmàtica cultura. Malgrat que el format actual de celebracions, al llarg dels deu primers dies del mes de febrer, data només dels anys 70 del segle XX, el que va començar com una festa per als habitants de l'illa ha esdevingut un fenomen internacional.

En realitat es tracta d'una competició entre bàndols mitjançant una sèrie d'activitats i esports tradicionals en què s'implica tota la població. Amb una indumentària mínima, aprofiten els cossos quasi nus per a dibuixar-s'hi i pintar-s'hi figures simbòliques de la seua tradició, amb una terra que porten del volcà Rano Raraku.

Hi ha competicions de caràcter ancestral de tot tipus. Riu, interpretació de cants rituals que relaten històries èpiques i llegendes. *Koro Haka Opo*, interpretació de temes en forma alterna entre els grups rivals sense repetir ni equivocar-se. *Takona*, competició de pintura corporal. *Titingi Mahute*, treballar amb la planta del mahute per a processar la matèria primera i confeccionar vestits típics. *Vaka Tuai*, recreació d'una embarcació tradicional

per a navegar després en ella. *Haka Pei*, que consisteix a lliscar sobre troncs de plataners pel fort pendent del turó Pu'i. I el *Tau'a Rapa Nui*, que és la competició més coneguda perquè es realitza al volcà Rano Raraku i consisteix en una mena de triatló en què es combinen tres carreres tradicionals: *Vaka Ama*, canoes menudes de totora; *Pora*, nedar amb flotador de totora; i *Aka Venga*, la carrera amb dos poms de plàtans sobre una vara als muscles.

Chileescape.com
http://chilescape.com/package/hare-noi/

Festa de l'Any Nou o Festa de la Primavera (Xina)

La Festa de l'Any Nou que se celebra a la Xina es coneix també amb el nom de Festa de la Primavera. És una de les festes tradicionals més importants del calendari xinès al llarg de tot l'any, motiu pel qual durant la seua celebració es produeixen grans moviments migratoris de gent que acudeix als seus llocs d'origen per a festejar-lo amb les seues famílies. Aquesta festa també se celebra als països de l'entorn més immediat com ara Corea, Vietnam o Japó, sempre a l'hemisferi nord.

La festa té relació directa amb el calendari xinès, el qual combina una base lunar i altra solar. De fet, les celebracions comencen el primer dia del primer mes lunar de l'any i acaben quinze dies després, quan se celebra la Festa dels Fanals. Es tracta d'una festa que no se celebra sempre el mateix dia i, per tant, oscil·la en el calendari. El dia de Cap d'Any ha de coincidir sempre amb el dia de la lluna nova que més s'aproxima a la data que marca la meitat de l'estació hivernal (un dia que resulta equidistant entre el solstici d'hivern i l'equinocci de primavera, entre el 3 i el 5 de febrer). L'Any Nou és sempre un dia de lluna nova.

La festa compta amb diferents tradicions com ara donar a les criatures i als familiars més joves uns sobres de color roig amb xicotetes quantitats de diners com a desig de bona sort. És freqüent que es posen peixos en les cases perquè el seu nom en xinés sona igual que la paraula abundància, i també es fan plats de menjar típic com els raviolis per a un sopar destacat com el de la nit de Cap d'Any.

També és costum representar la dansa del lleó i la dansa del drac, les quals, originades en les arts marcials, es conserven des de molt antic i es fan servir per a espantar els mals esperits. Cada any rep el nom d'un animal diferent, entre una llista de dotze: drac xinès, serp, cavall, ovella, mona, gall, gos, porc, rata, bou, tigre i conill.

Chine Informations.com
http://www.chine-informations.com/actualite/photos-des-dragons-pour-le-nouvel-an-chinois_38664.html

***N'cwala* (Zàmbia)**

El *N'cwala* és una mena de celebració d'agraïment a la natura pels productes que ofereix. La festa se celebra tradicionalment al llogaret de Mutenguleni, prop de Chipata, a Zàmbia, sempre el dia 24 de febrer de cada any, i dóna inici al període de collites.

L'origen de la festa es remunta a l'any 1835, quan la tribu ngoni, que és una branca dels zulus, va deixar els territoris de Sud-àfrica i es va desplaçar cap al nord, travessant el riu Zambezi, per a establir-se a les terres orientals de l'actual Zàmbia.

La festa concentra cada any els dotze caps de les províncies i els seus grups de ballarins i ballarines. La dansa de guerra ngoni es realitza per guerrers vestits amb pells de lleopard i acompanyats dels seus escuts que mostren les seues habilitats davant d'un cap suprem, qui escollirà un d'aquests grups com els millors ballarins/guerrers. Ser escollit és un gran mèrit atès el reconeixement que gaudeixen els ballarins ngoni a tota la regió.

La celebració mostra la gratitud de la tribu amb la zona d'acolliment i com una benedicció al seu poble per a començar la primera collita i pel menjar. Durant la celebració es fa un ritual tradicional d'oferir també els primers productes de temporada del camp al cap suprem, qui és el primer a tastar-los.

Afrotourism.com
http://afrotourism.com/index/event/ncwala/

Per a saber-ne més:

Carnaval (Brasil):

- CABRAL, S., ALBIN, R. C. e FERREIRA, F. (2008): *Meu carnaval Brasil*. Brasil, Aprazível Edições.
- PAREJAS MORENO, A. (1999): *El Carnaval Cruceño a través del tiempo*. Santa Cruz de la Sierra (Bolívia), Editorial La Hoguera.
- GONZÁLEZ PÉREZ, M. (Coord.) (2014): *Carnavales y Nación: Estudios sobre Brasil, Colombia, Costa Rica, Cuba y Venezuela*. Bogotà, Intercultura Colombia.
- http://www.carnavales-brasil.com/brasil/carnaval/
- https://es.wikipedia.org/wiki/Carnaval_de_Brasil

Sham en-Nisim (Egipte):

- ASANTE, M. K. (2002): *Culture and Customs of Egypt*. Westport, CT, Greenwood Publishing Group.
- MACKIE, A. (2012): *The Sons Of Adam*. Regne Unit, Muswell Press.
- http://encyclopedia2.thefreedictionary.com/Sham+el-Nessim
- http://www.sis.gov.eg/Es/Templates/Articles/tmpArticles.aspx?ArtID=127#.Vb-JYLXLKzk
- https://en.wikipedia.org/wiki/Sham_el-Nessim

Holi (Índia):

- CONSTANCE, J. (2011): "Holi", en J. Gordon Melton (Ed.): *Religious Celebrations: An Encyclopedia of Holidays Festivals Solemn Observances and Spiritual Commemorations*, Santa Barbara, CA, ABC-CLIO.
- KADODWALA, D. (2004): *Holi (The Hindu Festival Of Colours)*. London, Evans Brothers.
- VERMA, P. (2014): *Holi: Festival Of India*. New Delhi, Diamond Pocket Books Pvt Ltd.
- http://education.nationalgeographic.com/media/holi-festival/
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Holi

Mibu no Hana Taue (Japó):

- KŌTSŪ KŌSHA, N. (1987): *Festivals of Japan: illustrated*. Japan, Japan Travel Bureau.
- LANCASHIRE, T. A. (2011): *An Introduction to Japanese Folk Performing Arts*. Regne Unit, Ashgate Publishing, Ltd.
- THORNBURY, B. E. (1997): *The Folk Performing Arts: Traditional Culture in Contemporary Japan*. EUA, SUNY Press.
- http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00011&RL=00411
- http://www.j-higa.net/culture/48%20hanataue/hanataue-e.html
- http://www.matsuri-japan.com/2013/06/mibu-no-hana-taue-Kitahiroshima-matsuri-festival.html

Sanké mon (Mali):

- DIARRA, L. et MAGASSA, B. (2009): "Festival Sanké Mô: tradition, culture et business font bon ménage", *L'Essor*, 10 juny 2009.
- http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00011&USL=00289
- https://dnpcmali.wordpress.com/tag/sanke-mon/

Dia dels Morts (Mèxic):

- GÓMEZ PÉREZ, M. A. y DELGADO SOLÍS, J. A. (2000): *Ritos y mitos de la muerte en México y otras culturas*. México D. F., Grupo Editorial Tomo.
- IGLESIAS Y CABRERA, S. (2009): *Las fiestas tradicionales de México*. México, Selector.
- NEMER ÁLVAREZ, E. (2007): *Día de muertos: ofrenda viva de nuestros pueblos indígenas*. Toluca, Gobierno del Estado de México.
- http://www.cdi.gob.mx/index.php?id_seccion=420
- http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00011&RL=00054
- https://es.wikipedia.org/wiki/D%C3%ADa_de_Muertos

Tapati Rapa Nui (Xile):

- *Guía Cultura Rapa Nui*. Isla de Pascua, Museo Antropológico Padre Sebastián Englert.
- BAHN, P. i FLENLEY, J. (2011): *Isla de Pascua. Isla Tierra*. Santiago, Rapanui Press (traducció de José Miguel Ramírez).
- MARAMBIO, P. y UNESCO (2007): *Rapa Nui: pasado, presente y futuro*. Santiago, Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura.
- http://www.museorapanui.cl/Inicio/
- http://www.tapati.org
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Illa_de_Pasqua

Festa de l'Any Nou (Xina):

- CARDUCCI, L. (2002): *Tan grande como el mundo*. Beijing, Published by China Intercontinental Press (traducció de Isidro Luis Estrada Delas).
- FLOR, A. y CAMPOY, F. I. (2013): *Celebra el Año Nuevo Chino con la familia Fong*. San Francisco, Santillana USA Publishing Company Incorporated.
- STUART, C. (2006): *El año nuevo chino*. New York, Rosen Classroom (traducció José María Obregón).
- http://www.china-family-adventure.com/es-ano-nuevo-chino.html
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Any_nou_xin%C3%A8s

N'cwala (Zàmbia):

- HOLMES, T. i WOG, W. (2009): *Zambia (cultures of the world)*. Tarrytown, NY, Marshall Cavendish.
- KINDERSLEY, B. (1997): *Celebrations (Children just like me)*. New York, NY, Michigan University, DK Pub.
- http://www.zambiatourism.ebiz.co.zm/?dir-item=ncwala-traditional-ceremony
- http://zambiajubileeatlanta.com/zambian-culture-and-customs/
- https://en.wikipedia.org/wiki/Incwala